

Парцеляція – розчленування вже готового висловлення) – це зворотний процес по відношенню до приєднування [1].

Ми пропонуємо такий підхід до проблеми розмежування ПР і ПК: 1) ПР розуміється тільки як безсполучникове членування речення (Л. І. Конюхова); 2) укладання / неукладання в зміст попереднього речення не може бути головним через його суб'єктивність (В. О. Дмитренко); 3) сполучникові засоби не парцелюють висловлення на частини, а лише приєднують їх до попереднього (Л. В. Щерба); 4) перш за все до уваги треба брати не трансформаційні можливості ПК і ПР, а комунікативне завдання відправника повідомлення, яке може бути визначене тільки в контексті; 5) у формальному плані структура ПК більш тяжіє до предикативної одиниці, а парцельована одиниця – до членів речення; 6) при парцеляції речення членується формально та семантично, а при приєднуванні розділення на частини тільки формальне, а семантично ми маємо приєднування (В. О. Дмитренко).

Проведений аналіз дозволяє стверджувати, що явище парцеляції уже протягом багатьох років залишається актуальним питання дослідження, оскільки парцельовані одиниці є достатньої поширеними у сучасній літературі та є мовленнєвою універсалією синтаксису в цілому. Парцельовані конструкції різняться своєю структурою, семантикою, частотою використання, ступенем експресивності, а отже потребують подальшого вивчення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Богдан В. В. Синтактика, семантика, прагматика англомовних приєднувальних конструкцій і складних речень з підрядним зв'язком : монографія / В. В. Богдан. – Донецьк : «ЛАНДОН-XXI», 2011. – 263 с.
2. Конюхова Л. І. Явище парцеляції в мові сучасних засобів масової комунікації : дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.01 "Українська мова" / Л.І. Конюхова – Львів, 1999. – 17 с.
3. Пустовар О. В. Номінативний і комунікативний аспекти парцеляції в сучасній німецькій мові : дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.04 "Германські мови" / О. В. Пустовар – Донецьк, 2006. – 226 с.

Татарін Володимир,
студент 3 курсу
Факультету філології та соціальних комунікацій
Наук. керівник: **І. В. Шиманович,**
к. пед. н., доцент (БДПУ)

ПРОБЛЕМА ЕКВІВАЛЕНТНОСТІ В ПЕРЕКЛАДІ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ ДЖ. ОРВЕЛЛА «1984»)

Актуальність. Враховуючи особливості комунікації у сучасному світі, тенденції взаємопроникнення культур і глобалізації, зростає необхідність якісних перекладів. Однак, оскільки прагматика еквівалентного перекладу художнього тексту ще недостатньо вивчена, цей напрям дослідження залишається одним із найпріоритетніших.

Проблема еквівалентності в перекладі художнього тексту розглядалася в роботах Л. Барахудова, В. Виноградова, В. Комісарова, А. Поповича, А. Федорова.

Метою роботи є встановлення причин зниження рівня еквівалентності в перекладі художнього тексту та аналіз перекладацької техніки В. Голишева в романі Дж. Орвелла «1984».

Для реалізації поставленої мети використано наступні **методи**: аналіз літературних джерел, описовий, системний.

В ході дослідження було встановлено, що в художньому перекладі присутні власні закони еквівалентності з текстом оригіналу. Переклад може лише безкінечно наближуватись до першотвору. Це пов'язано з тим, що у художнього перекладу є власний автор, власний мовний матеріал і власна доля в мовному, літературному і соціальному середовищі, що відрізняється від оригінального. Художній переклад породжується першотвором, залежить від нього, але в той же час характеризується відносною самостійністю, бо стає фактом мови перекладу. Тому засвоєння одного і того ж самого твору в різних культурах має свою специфіку, свої відмінності і свою історію.

Інші причини відносної еквівалентності художнього перекладу викликані своєрідністю сприйняття тексту оригіналу перекладачем, різносистемністю мов, відмінностями соціокультурного середовища. У цьому плані значну роль відіграє індивідуальність перекладача, визначена його художнім сприйняттям, талантом, своєрідністю відбору мовних засобів. Ці якості ніяк не можуть бути співвіднесеними з оригінальним авторським стилем та з текстом першотвору. Їх парадокс у тому, що вони небажані, але неминучі. Це – елементи перекладацького стилю.

Розглянемо роман Дж. Орвелла «1984» в російському перекладі В. Голишева. В своєму виступі під час інтелектуальної програми «Гра в бісер» В. Голишев розповідає про особливості роботи над цим твором: «Єдина важкість в перекладі була в тому, що ти рік живеш з цією книгою всередині отрути. Ця книга отруєна і сам автор під час написання був отруєний туберкульозом, не говорячи вже про політику. І це в книзі органічно передається. Орвелл пише дуже ясно та чітко. Там не треба вигадувати ні метафор, нічого. Більш складніше було вигадати «новомову», але це вже робиться розумовим шляхом».

Під час перекладу авторських оказіоналізмів («новомови») В. Голишев використав наступні прийоми:

- транслітерація (*pornography section* = *pornosec* → *порносек*);
- калькування (*thoughtcriminal* → *мыслепреступник*, *thoughtcrime* → *мыслепреступление*, *ingsoc* → *ангсоц*, *prole* → *прол*, *inperson* → *нелицо*, *memory hole* → *гнездо памяти*, *thought police* → *полиция мыслей*, *big brother* → *старший брат*, *telescreen* → *телекран*, *doublethink* → *двоемыслие*, *duckspeak* → *речекряк*, *oldthink* → *старомысл*);
- створення семантичного неологізму (*bellyfeel* → *нутрить* = *понимать нутром*);
- наведення функціональних аналогів (*mouthpiece* → *микрофон*, *prolefeed* → *нарпит*, *doubleplusgood duckspeaker* → *идейно крепкий речекряк*);

• переклад з урахуванням етимологічних зв'язків (*thoughtcrime* > *thoughtcriminal* → *мыслепреступление* > *мыслепреступник*).

Висновки. Незважаючи на прагнення перекладача відтворити якомога детальніше змістову, емоційно-експресивну і естетичну цінність оригіналу і досягти рівновеликого впливу на читача, можна розраховувати лише на відносну еквівалентність художнього перекладу з текстом оригіналу.

В перекладі роману Дж. Орвелла «1984» В. Голишев не ставить за ціль передати авторські оказіоналізми абсолютними еквівалентами. Він користується принципами словотворення письменника, та перекладає їх за допомогою семантичних, морфологічних і граматичних засобів рідної мови.

ЛІТЕРАТУРА

1. Виноградов В. С. Введение в переводоведение (Общие и лексические вопросы) / В.С. Виноградов – М. : Издательство института общего среднего образования РАО, 2001. – 224 с.

2. Дж. Оруэлл. 1984 / пер. с англ. В. Голышева. – М. : Издательство Аст, 2015. – 318 с.

Аліна Шуть,

магістрантка

Факультету філології та соціальних комунікацій

Наук. керівник: **Г.Л.Вусик,**

к.філол.н., доцент (БДПУ)

ДОТРИМАННЯ НОРМ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ В НАЗВАХ ПОСЕЛЕНЬ УКРАЇНИ ХХ СТОЛІТТЯ

На початку ХХІ століття в українській топонімії активно функціонують назви поселень, які зазнали значних трансформацій у сфері назовництва населених пунктів у попередню епоху. Протягом указанного періоду ці ойконіми сприймалися не просто як мовне явище, а також як багатоаспектний соціокультурний феномен (засіб пропаганди комуністичної ідеології та політичного впливу, відображення історії та культури народу).

Зацікавлення лінгвістів топонімією, зокрема ойконімами, зросло в останні роки у зв'язку з державною політикою – впровадженням у дію процесу декомунізації. Попри увагу дослідників до теоретичних і практичних питань ойконімії України ХХ століття, в українському мовознавстві сьогодні немає праць, присвячених системному аналізу номінацій поселень цього періоду та їх перейменувань крізь призму соціолінгвістики.

Актуальність дослідження зумовили такі чинники:

а) зростання популярності назв населених пунктів і зацікавлення ними крізь призму історії й культури рідного народу;

б) аналіз проблеми «екології» власної назви та мовної політики ХХ століття у сфері назовництва;

в) вимоги унормування та кодифікації топонімії України.

Мета роботи полягає у визначенні лексико-семантичних, формально-структурних та функціональних параметрів номінацій поселень